

Notat

Opgørelse af forvaltningens ønsker til ændringer i lovforslag om et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker

På Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 14. december 2022 under drøftelsen af punkt 2: "Forvaltningens afrapportering vedr. medlemsforslag om regelforenklning og afbureaukratisering" bad udvalget forvaltningen om at udarbejde en opgørelse over, hvad forvaltningen ønsker af ændringer i forhold til øgede beføjelser til sygeplejerskerne, jf. et aktuelt lovforslag om et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker.

Nærværende notat beskriver Sundheds- og Omsorgsforvaltningens vurdering af lovforslagets indhold samt forvaltningens forslag til ændringer.

Baggrund

Det fremgår af sundhedsreformen *Gør Danmark sundere* (2022), at der skal skabes øget fleksibilitet i sundhedsvæsenet, bl.a. ved at give sygeplejersker mulighed for selvstændigt at udføre bestemte opgaver, som i dag er forbeholdt læger. Sygeplejersker skal med andre ord have et forbeholdt virksomhedsområde.

I sommeren 2022 sendte regeringen lovforslaget "lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og lov om lægemidler" i høring. I lovforslaget foreslår regeringen, at sygeplejersker fremover får beføjelser til selvstændigt at varetage otte konkrete sundhedslovsindsatser.

KL blev inviteret til at give høringssvar på lovforslaget på vegne af kommunerne. Høringsfristen var den 22. august 2022. Københavns Kommune indgav sammen med 6-byerne en række fælles input til KL's høringssvar. Disse input havde to hovedpointer, nemlig (1) at de nævnte opgaver i lovforslaget ikke i tilstrækkelig grad modsvarer det, vi har brug for i den kommunale hjemmesygepleje for at sikre bedre ressourceudnyttelse i hjemmesygeplejen, samt (2) at der med lovforslaget er risiko for opgaveglidning.

6. januar 2023

Sagsnummer
2023-0005341

Dokumentnummer
2023-0005341-10

Center for Sundhed og Rehabilitering
Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen 1
Borups Allé 41
2200 København N

EAN-nummer
5798009290458

www.kk.dk

KL giver i sit høringssvar udtryk for en holdning, der i store træk er på linje med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens, og høringssvaret omfatter de input, som forvaltningen er fremkommet med. KL lægger i høringssvaret op til en drøftelse med Sundhedsministeriet om sygeplejerskers selvstændige virksomhedsområde og har i den forbindelse etableret en baggrundsgruppe om lovforslaget, hvor Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er repræsenteret.

Den politiske behandling af lovforslaget er forsinket, men lovforslaget forventes at blive behandlet i Folketinget i løbet af 2023, sandsynligvis i første halvdel af året.

Lovforslagets indhold

I nedenstående tabel er der oplistet de otte områder for sygeplejerskers virksomhedsområde, som fremgår af lovforslaget.¹

Virksomhed som sygeplejerske omfatter følgende i lovforslaget (lovforslaget stk. 4, nr. 1-8)
1) Udtagelse af kapillærblodprøver og veneblodprøver
2) Ordination og anvendelse af influenza-vaccinationer, stivkrampevaccinationer og pneumokok-vaccinationer, herunder anafylaksiberedskab
3) Anlæggelse af kort perifert venekateter og udførelse af intravenøs væskebehandling med isotoniske væsker
4) Anlæggelse af ventrikelsonder og duodenalsonder gennem næsen
5) Anlæggelse af katetre igennem urinrør med henblik på tømning af urinblæren
6) Genanlæggelse af trakealkanyle og suprapubisk katetre umiddelbart efter, at den er faldet ud
7) Suturering af overfladiske hudsår uden for ansigtet, herunder med ordination og anlæggelse af forudgående lokalbedøvelse
8) Ordination og anvendelse af udvalgte antibiotika til lokalbehandling, ordination af lægemidler mod børneorm, antidoten naloxon samt adrenalin som anafylaksiberedskab.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens vurdering af lovforslaget

Lovforslaget lægger op til at tildele sygeplejersker et selvstændigt virksomhedsområde ift. nogle få, udvalgte indsatser. Det betyder, at sygeplejersker i disse tilfælde vil kunne udføre konkrete opgaver uden at skulle kontakte en læge. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker i udgangspunktet er positivt, fordi det vil give sygeplejerskerne mulighed for at

¹ Lovforslaget kan læses her: [Lovforslag.pdf \(windows.net\)](#)

handle mere fleksibelt, hurtigt og effektivt til gavn for både borgere og medarbejdere. Hertil kommer eventuelle andre effekter på fx rekruttering og fastholdelse af sygeplejersker.

Forvaltningen bemærker imidlertid, at de otte opgaver, som lovforslaget foreslår som sygeplejerskers selvstændige virksomhedsområde, især varetages på hospitaler og i almen praksis. I forhold til opgavernes potentiale og relevans i den kommunale hjemmesygepleje vurderer forvaltningen, at opgaverne i lovforslaget kan opdeles i tre kategorier, nemlig: (1) Opgaver, hvor der er risiko for opgaveglidning, (2) Opgaver der varetages i den kommunale sygepleje, men hvor der mangler forudsætninger for, at lovforslagets intention kan indfries fuldt, og (3) Opgaver, der er mindre relevante i den kommunale hjemmesygepleje.

Som det fremgår, er det forvaltningens vurdering, at de otte opgaver, som fremgår af lovforslaget ikke i tilstrækkeligt omfang varetages i den kommunale sygepleje. Derfor vurderer forvaltningen ikke, at lovforslaget i udgangspunktet kan indfri intentionen om at medføre en bedre udnyttelse af faglige kompetencer og ressourcer i det samlede sundhedsvæsen. Hvis denne intention skal indfries, bør de nævnte opgaver i forslaget suppleres med opgaver, som har relevans og volumen i den kommunale sygepleje, og hvor sygeplejersker kan løse hele opgaven fra A-Z uden involvering af en læge.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens forslag til opgaver, som lovforslaget bør suppleres med

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen anbefaler fem opgaver, som bør indgå i sygeplejerskers selvstændige virksomhedsområde. Det er opgaver, som kommunale sygeplejersker i dag løser i deres daglige arbejde, men hvor de ikke lovmæssigt må handle, før de har en ordination fra en læge. Samtidig er det opgaver, hvor lægernes ordination typisk følger sygeplejerskernes vurdering. I det kommunale sygeplejersker ofte bruger lang tid på at opnå lægekontakt, kan kravet om lægelig ordination dermed forsinke igangsættelsen af en behandling, som sygeplejersker har faglige kompetencer til selvstændigt at igangsætte.

De førstnævnte fire opgaver varetages i stort omfang i den kommunale hjemmesygepleje. Hvis de bliver del af sygeplejerskers selvstændige virksomhedsområde, vil det skabe en mærkbart bedre udnyttelse af faglige kompetencer og ressourcer samt være til gavn for et stort antal borgere.

Det gælder for de tre førstnævnte opgaver, at de kræver, at sygeplejersker får adgang til at skrive i det Fælles Medicinkort (FMK), så alle har den samme viden om, hvilken medicin borgerne får. For nogle af

opgaverne gælder det også, at de kræver, at sygeplejersker får adgang til de relevante, aktuelle journaloplysninger om borgerne.

1. *Selvstændig udredning og varetagelse af medicinsk behandling og pleje af akut forstoppelse med perorale og rektale afføringsmidler hos voksne borgere uden kendte tarmsygdomme*

- Eksempel: En sygeplejerske er blevet tilkaldt til en borgers hjem, fordi borger har problemer med at tømme tarmen og har nedsat appetit. Sygeplejersken udreder borger og opstarter relevant behandling ud fra de faglige retningslinjer på området

2. *Selvstændig igangsættelse af behandling med håndkøbsmedicin, fx smertestillende medicin i forbindelse med milde, akut opståede smerter af kortere varighed og lokalbehandling af svampeinfektion eller eksem*

- Eksempel: En borger klager over nytilkommen hovedpine. Der forefindes tablet panodil hos borger, som er købt i håndkøb. Sygeplejersken giver borger 1 gram panodil og dokumenterer dosis og givningstidspunkt

3. *Selvstændig vurdering og iværksættelse af dosisdispenseret medicin i stabile borgerforløb, hvor borgeren opfylder krav til dosisdispensering*

4. *Selvstændig udredning og igangsættelse af kompressionsbehandling af kronisk ødem i benene*

- Eksempel: En sygeplejerske observerer, at en borgers ene ben er hævet, og huden er misfarvet. Sygeplejersken udreder borger og opstarter kompressionsbehandling ud fra den faglige retningslinje på området.

Den femte opgave, som Sundheds- og Omsorgsforvaltningen foreslår, bør omfattes af sygeplejerskers selvstændige virksomhedsområde, er:

5. *Selvstændig beslutning om opstart af akut behandling efter måling af blodsukker hos i øvrigt velbehandlede diabetespatienter*

- Eksempel: En hjemmesygeplejerske kommer på besøg med henblik på at varetage sårpleje hos en borger med velbehandlet diabetes. Sygeplejersken observerer, at borger fremstår usammenhængende og går hvileløst omkring. Sygeplejersken måler borgers blodsukker, og det viser sig at være for lavt. Ud fra de faglige retningslinjer tager sygeplejersken stilling til, om hun skal give injektion med en glucagon-pen, eller det er tilstrækkeligt at give borger hurtigtvirkende glucosepræparater (fx juice osv.)

Der er tale om en opgave, hvor sygeplejersken ifølge lovforslaget vil få beføjelser til selvstændigt at beslutte og udføre kapillærblodprøve, jf. stk. 4, nr. 1. Men lovforslaget lægger op til, at sygeplejersken derefter skal involvere en læge, som kan vurdere prøvesvaret og iværksætte behandling. Dermed er lovforslaget ikke tilstrækkeligt, når formålet er at opnå bedre udnyttelse af faglige kompetencer og ressourcer samt større fleksibilitet for borgerne. For at indfri lovforslagets intention er det nødvendigt, at sygeplejersken selvstændigt kan igangsætte behandlingen uden at involvere læge.